

feri non præcepit, sed desiderantibus permisit. Verumtamen præcepit ne fieret alienus, sed frater, id est ex eodem populo indigena, non alienigena.

Obj. II. Saltem Samuel, infra cap. XII, 12, inconvenienter increpavit Israelitas de petitione regis; ipse enim erat senex, et iudicaturæ minus idoneus, filii autem ejus pervertebant iudicium, et declinabant post avaritiam.

R. neg. assumpt. Nam quamvis ipse esset adeo senex, ut non posset jam singulis annis discurrere per totum Israel, et populum iudicare in tribus locis, nempe in Bethel, Galgala et Maspath (sicut facere consueverat in juventute sua, cap. VII), tamen erat adhuc satis robustus et iudicio pollens ad iudicandum Israelitas, si convenissent in uno loco.

Patet hoc, quia etiam post electionem Saülis in regem, interfuit castris et prælio contra regem Ammonitarum, ut patet ex cap. XI, 7, ut omnes ad pugnam animaret, et suis meritis ac precibus a Deo victoriam impetraret. Et postea, cap. XV, 33, in frustra concidit et dilaniavit regem Agag, cui Saül contra mandatum Dei pepercit: adeoque adhuc pollebat viribus.

Quod attinet ad ejus filios, quamvis hi non recte agerent, non debebant ideo Israelitæ immediate regem petere; sed rogare Samuelem ut corrigeret eos, et sic forte destitissent ab iniquitate; vel si non se emendassent, habebat Samuel aliud remedium: potuisset namque sibi deligere viros bonos et justos, qui populum iudicassent.

QUESTIO II. — AN JUS REGIS, QUOD SAMUEL PRÆDICIT ISRAELITIS, INTELLIGATUR DE JURE LEGITIMO, AN DE INIUSTO ET USURPATITIO.

Dixit autem Dominus ad Samuelem, cap. VIII, 9: *Nunc ergo vocem eorum audi, verumtamen contestare eos, et prædic eis jus regis*: sensus est: Explicia caeco populo quale jus usurpaturus sit rex, quem similem regibus aliarum nationum sibi præfici postulant: nempe qui non communi consilio, sed suo solius arbitrato rempublicam administraret, qui non tam populi commodis quam suæ gloriæ, suo luero, etc., intenderet.

Et vero, ut notat Tirinus, tales reges Israelitis ut plurimum obligasse, nimis manifestum est ex jugo gravissimo, quod et Salomon, et Roboam, ac multi alii istius populi reges subditis imposuerunt. Hinc et Deus per Samuelem eis prædixerat *ŷ. 18: Et clamabit in die illa a facie regis vestri, quem elegistis vobis, et non exaudiet vos Dominus*: quod et maxime impletum observat Estius sub illo ipso rege, sub quo Israelitæ videbantur imprimis florere, nempe sub Salomone, ut satis patet ex querimonia populi apud filium ejus Roboam, et ex ipsius Roboami confessione, III Reg. XII, 14. Clamavit ergo populus sub Salomone gemitu cordis (quia voce non audebat propter ejus potentiam), postea autem clara voce, ubi regnum auspicabatur Roboam, sed utrumque frustra. Hinc

R. et dico: Quod cap. VIII, 11, habetur: *Hoc erit jus regis, qui imperaturus est vobis*, intelligitur non de

jure vero et legitimo, sed de injusto et usurpatitio: non enim hic significatur quid reges jure possint, sed quid audeant, ait Menochius. De jure usurpatitio hunc locum pariter intelligunt Abulensis, Estius, Tirinus et alii communiter.

Unde S. Thomas, 1^a Secund., q. 105, a. 1, ad 3: *Dicendum, inquit, quod illud jus non debebatur regi ex institutione divina, sed magis prænuuntiabatur usurpatio regum, qui sibi jus iniquum constituunt, in tyrannidem degenerantes, et subditos deprædantes. Et hoc patet per hoc quod in fine subdit: Vos eritis ei servi, quia tyranni suis subditis principantur ut servis. Unde hoc dicebat Samuel ad terrendum eos.*

Addit S. doctor: *Potest tamen contingere quod bonus rex absque tyrannide filios tollat, ut constituat tribunos et centuriones, et multa accipiat a subditis suis propter commune bonum procurandum.*

Quod hic sermo sit de jure usurpatitio, evidens est, quia iniquum est, ut rex filios subditorum a parentibus ad libitum abripiat, eosque sua faciat mancipia; ut eorum vineas, agros et oliveta optima auferat, illaque det servis suis; ut servos, ancillas, asinos, et juvenes optimos heris adimat, eosque operi suo applicet.

Ea propter culpantur et morte puniuntur Achab et Jezabel. III Reg. XXI, quod tale jus usurpassent, invadendo vineam Naboth, eumque, quia cedere volebat, occidendo.

QUESTIO III. — QUO SENSU SAUL DICATUR ELECTUS AC BONUS, ETC.

Cap. IX, 1: *Et erat vir de Benjamin nomine Cis... fortis robore*, utique bellicosus et disciplina militari insignis. Erat hic pater Saülis, cujus fortitudo notatur, ut filio ejus non defuisse insinuetur animi magnitudo, in rege desiderata, quasi ex paterno sanguine hausta.

ŷ. 2: Et erat ei filius vocabulo Saül, electus et bonus. Querit Estius quomodo electus, qui postea reprobatus. Item quomodo subdatur: *Et non erat vir de filiis Israel melior illo*; an ergo ipse melior Samuele?

Lyranus sic exponit: Erat electus, sine macula notabili vitiolorum, et bonus ratione morum ac virtutum. Electus et bonus, id est animi et corporis dotibus egregie ornatus, inquit Menochius.

Referunt hoc quidam ad presentem justitiam, ait Estius, et per electum intelligunt insigniter bonum, ut sit hyperbolica quædam commendatio probitatis ejus, quemadmodum dicere solemus de aliquo egregie docto: Nihil illo doctius.

Versio chaldaica habet: *Saül, juvenis pulcher, et non erat vir de filiis Benjamin, qui pulcher ab eo.* Unde et Pagninus ex hebraico vertit: *Non erat pulchrior illo.*

Cui interpretationi consonat quod subditur in textu: *Ab humero et sursum eminebat super omnem populum.* Et cap. X, 24, ad corporis habitum attendit Samuel dicens: *Certe videtis quem elegerit Dominus, quoniam non sit similis illi in omni populo.* Neque enim

animi affectionem videre poterant filii Israel. Itaque R. et dico 1: Quod *ŷ. 2*, in commendationem Saülis dicitur, ad formam et robur corporis videtur probabiliter referri posse, ut ex dictis patet. Quocirca S. P. Aug., serm. 15, de verbis Apostoli, cap. 3, ita scribit: *Qui fuerit Saül, nostis: ipsius electa est statura procera. Sic eum describit Scriptura, quod supereminens esset de omnibus, quando electus est ut ungeretur in regem.*

Dico 2. Nec minus probabiliter ad virtuosam indolem et animi integritatem referri potest id quod *ŷ. 2* habetur. Hinc, cap. XIII, 1, dicitur: *Filius unius anni erat Saül*, quasi sensus foret: Tam erat innocens et pius, ac si fuisset infans unius anni. Quod ergo hic dicitur: *Non erat vir de filiis Israel melior illo*, significat quod de populo non esset vir melior illo. Unde etiamsi de vitæ innocentia jam dicta accipiantur, non sequitur quod fuerit melior Samuele: nam Samuel, iudex et propheta, superior erat filiis Israel.

P. an Saül et famulus ejus, quærentes amissas asinas, voluerint munusculum Samueli offerre tantum pretium prophetiæ, adeoque commiserint flagitium simoniæ.

R. negative, sed unice id Samueli intenderunt offerre ut signum subjectionis et observantiæ erga superiorem suum, ut vult Tirinus; vel ut munus gratitudinis aut sustentationis causa ultro oblatum, ut censet A. Lapidus: unde simoniæ vitium non commiserunt. Sicuti igitur nemini ad Persarum reges vacuis a dono manibus accedere licebat, idque in signum submissionis, inquit Sanctius, ita hic de munere fuerunt solliciti Saül ejusque famulus.

Ea quæ habentur cap. X, XI et XII, non continent particularem difficultatem, sed sola lectione facile intelligi possunt.

CAPUT XIII.

Cæsi a Saüle et Jonatha, filio ejus, Philistæi, ingentes copias adversus Israelitas instaurant, quibus terrentur Hebræi: Saül pavidus, ut Dei opem impleret, non expectato Samuele, holocaustum offert; hinc objurgatur a Samuele et reprobatur a Deo.

QUESTIO PRIMA. — QUO SENSU DICATUR *ŷ. 1: Filius unius anni erat Saül cum regnare cœpisset, duobus autem annis regnavit super Israel.*

Resp. sensum horum verborum videri esse hunc: Sicut filius unius anni, morum innocentia, humilitate et puritate erat Saül cum regnare cœpisset; duobus autem annis, in ista puritate persistens, regnavit super Israel, donec, *ŷ. 9*, factus sit Deo inobediens, offerendo holocaustum non expectato adventu Samuelis. Ita explicant hunc textum S. Petrus Damiani, lib. II, epist. 20; Rupertus in cap. II Apocal.; Hugo cardinalis, Theodoretus, Lyranus, Abulensis et alii. Aliqui pro hac opinione etiam citant S. P. Aug., lib. VII Locutionum in Judic. Sed ibi S. Doctor non aliud observat quam quod juxta Scripturam aliquando dicitur: *Potius filius centum decem annorum quam*

homo centum decem annorum. Interim resolutio data Prob. I, ex Paraphrasi chaldaica, in qua dicitur: *Sicut filius anni, in quo non sunt culpæ, Saül erat.*

Prob. II. Quia certum est quod verba illa: *Filius unius anni erat Saül*, non possint intelligi de ætate quam in initio regni attigerat, siquidem ex cap. IX, 2, constat quod ab humero et sursum emineret super omnem populum Israel; ergo verba illa intelligi debent sensu statim dato, et consequenter in præfato textu subintelligitur nota similitudinis sicut: nam hanc notam in comparationibus et similitudinibus sæpe non exprimit, sed subintelligit Scriptura, ut inter alia liquet ex Numer. XXIII, 10, psal. XLIV, 2, et Prov. XVI, 24. Ergo recte præcitata verba exponuntur de Saülis simplicitate, humilitate, etc., præsertim cum non sit alienum a phrasi Scripturæ eo modo loquendi simplicitatem, humilitatemque significare. Sic I Cor. XIV, 20, dicit Apostolus: *Nolite pueri effici sensibus, sed malitia parvuli estote.*

Videntur itaque dicta verba: *Filius unius anni erat Saül*, eundem sensum habere quam habent hæc quæ Samuel dixit ad Saül, infra, cap. XV, 17: *Nonne cum parvulus esses in oculis tuis, caput in tribus Israel factus es?*

Prob. III, ex S. Greg., qui præmemoratam expositionem tradit, lib. V, cap. III expositionis in I Reg., XIII, ubi pro more suo ab historia ad tropologiam deflectens, et ex littera mores instruens, ita scribit: *De rege qui prius bonus, postea malus extitit, dicitur: Quia unius anni fuit, cum cœpit regnare, et duobus annis regnavit. Licet enim multis annis regnaverit, illis solum regnare dicitur in quibus innocens et humilis fuisse perhibetur; nam postea superbus et inobediens audivit: Quia projecisti sermonem Domini, projecit te Dominus ne sis rex... Quanta postea fortiter egit? Sed ecce omnia illa tempora ad regnum ei deputata non sunt. Illo ergo solum tempore nos vixisse gaudeamus quo innocenter et humiliter vivimus: nam illa tempora quæ in seculi vanitate et fluxa carnis vita consumpsimus, quasi perdita minime memorantur.*

Prob. IV. Præfata verba, *duobus annis regnavit*, non possunt referri ad totum tempus regni Saülis; ergo videntur referenda ad illud solum tempus quo regnavit in innocentia sua.

Prob. ant. Quia vere omnia ejus gesta non potuerunt spatio duorum annorum accidere. Quod ut monstretur, notandum est eos qui tempus regni Saülis biennio circumseribunt, non posse commodius tempus illius biennii et res in eo gestas-partiri, quam si dicant primum annum complecti res ab eo gestas ab initio regni usque ad ipsius inobedientiam, quam commisit in bello amalecico, et reprobationem a Samuele contra ipsum ex parte Dei pronuntiatam: secundum vero annum complecti reliqua ipsius gesta usque ad mortem.

Jam autem quod imprimis majus spatium quam unius anni effluerit inter initium regni Saülis dictamque reprobationem, patet ex rebus gestis. Mense secundo regni sui bellavit contra Ammonitas, ut habe-

tur supra cap. XI: deinde contra Philistæos, ut dicitur hoc cap. XIII; quod bellum aliquandiu fuit protractum propter terrorem, quo fere omnis populus ejus aufugebat. Postea pugnavit per circuitum adversum omnes inimicos Israel, contra Moab, et filios Ammon, et Edom, et reges Soba, et Philistæos, et quocumque se verterat, superabat, infra, cap. XIV, 47. Quis autem credet omnia ista bella, paucorum mensium spatium contra bellicosissimas numerosissimasque nationes suscepta, gesta, et feliciter esse confecta a rege jam ad senium vergente, ut alterius opinionis patroni contendunt?

Nec potest hic dici quod uno eodemque tempore contra tot hostes per diversos belli duces pugnaverit, quia vires Israelis non erant sufficientes, ut simul contra tot hostes distraherentur; quod vel inde patet quia cum Saül persecueretur Davidem cum paucis militibus, infra, cap. XXIII, coactus fuit desistere ab incepto, ubi audivit Philistæos irrupisse in terram Israel, et contra illos totum exercitum educere.

Denique post præmemorata omnia gessit bellum amaleciticum, in quo, quia non servavit mandatum Domini, secundo reprobatus est et projectus fuit a regno, ut dicitur cap. XV; ergo ab initio regni Saülis usque ad ipsius reprobationem necessario plus temporis effluxit quam unus annus.

Veniamus jam ad aliud temporis spatium, nempe a mox dicta reprobatione usque ad ipsius mortem, de quo multo clarius est quod unum annum longe excesserit. Etenim Samuel multo tempore luxit Saülem priusquam mandatum ugendum Davidem acciperet, ut colligitur ex cap. XVI, 1. Deinde David unctus fuit a Samuele, et paulo post factus est armiger Saülis ejusque domesticus, saltem aliquot mensibus aut septimanis. Postea reversus est in domum patris sui, ibique mansit usque ad victum gigantem Goliath, qui 40 diebus exprobraverat Israelitis, cap. XVII, 16. Et qui fuerat armiger regis non habebat amplius usum armorum, istum autem usum non perdiderat spatium duorum scilicet mensium, uti admittere coguntur illi qui cum Tirino dicunt, initio secundi anni Saülis, a Davide superatum esse Goliath.

Post victum Goliath David factus est tribunus militum, etc. Tandem Saül ipsum persecutus est, et David post multas fugas fugit ad Achis regem Geth, mansitque ibi quatuor mensibus, infra, cap. XXVII, 7. Quis igitur credet omnia illa unius anni spatium esse peracta? Adde quod David ante fugas suas haberet consuetudinem singulis calendis mensium sedendi juxta regem in mensa, ut dicitur cap. XX, 8. Non potuit autem istam consuetudinem habere, nisi spatium aliquot mensium; ergo spatium temporis quod effluxit a bello amalecítico usque ad finem regni Saülis, necessario complectitur plures quam unum annum; ac præinde cum præfatus Scripturæ locus nequeat intelligi de annis quibus universim regnavit Saül, exponendus videtur de annis quibus regnavit persistens adhuc in innocentia sua.

SOLVUNTUR ARGUMENTA. — Obj. I. Verba Scripturæ intelligenda sunt in sensu proprio, si nihil obstat;

atqui hic nihil obstat quominus præcitata verba accipiantur in sensu proprio, id est intelligantur de toto tempore regni Saülis; ergo, etc.

Confirm. Quia in hebræo, teste Tirino, habetur: *Filius anni*, scilicet unius seu primi, *erat Saül in regno suo: et altero anno regnavit in Israel*. Quasi dicat, inquit auctor, mox citatus. Hic erat prior annus et duobus quibus universim regnavit in Israel.

R. Neg. min. Nam illa quæ supra diximus prob. IV, nimis obstant ut illa verba accipiantur simpliciter et in sensu proprio. Ad confirm. autem nego glossema, seu explicationem Tirini, ac dico verba textus hebraici videri explicanda esse fere sicut supra explicata sunt verba Vulgatæ nostræ, scilicet hoc modo: *Sicut filius unius anni*, morum innocentia, etc., *erat Saül in regno suo*, id est in initio, seu in primo anno regni sui; *Et altero anno*, id est adhuc uno anno, *regnavit in Israel*, nempe in ista morum innocentia, etc.

Inst. Referre annos innocentie in chronologicis ad rem nihil facit. Cum igitur in cæteris principibus et regibus semper ponantur anni quibus præfuerunt: non est credibile quod Scriptura in solo Saüle voluerit intelligere annos innocentie, maxime cum nulli insinuet se in sensu metaphorico seu figurate loqui.

R. quod, quamvis nihil intersit chronologicæ referre Saülis innocentiam, plurimum tamen intersit Scripturæ, tum ut demonstret optimam fuisse Dei electionem, utpote qui non nisi Saülem virum optimum et dignissimum populo præfecit, ut sic in beneficiis, dignitatibus et prælaturis conferendis, doceret nos præferre dignissimos, tum ut omnes metu sacro perecellat, ne quis sibi nimium confidat, et in sanctitate sua sit securus dum videt ex ea excidisse Saülem adeo innocentem.

Ad id autem quod adjunctum est, videlicet Scripturam in cæteris principibus semper ponere annos quibus præfuerunt, dico hoc non esse generaliter verum; nam præterquam quod non ponat annos quibus præfuit Josue, etiam anni qui tribuuntur Othonieli, Aod, etc., non sunt anni eorum præfecturæ, uti q. II in cap. III lib. Judic. monstratum fuit. Cum itaque ex ante dictis constet quod Saül pluribus quam duobus annis regnaverit, prædicti duo anni de annis innocentie intelligendi videntur,

Obj. II. Samuel et Saül simul tantum 40 annis præfuerunt, ut monstrabitur quæst. seq. Atqui Samuel præfuit ad minus 58 annis; ergo Saül tantum duobus.

Prob. min. Samuel judicavit ab adolescentia sua, pone ab anno vigesimo ætatis suæ, usque ad tantam senectutem, ut esset ineptus regimini: nam supra, cap. VIII, 1, dicitur: *Factum est cum senisset Samuel, posuit filios suos judices Israel*. §. 4: *Universi majores natu Israel venerunt ad Samuelem in Ramatha*. §. 5: *Dixeruntque ei: Ecce tu senisti..... constitue nobis regem*. Atqui ad tantam senectutem requi-

runtur ad minus 58 anni, qui exsurgunt ex 20 et 38: ergo, etc.

Quod autem Samuel judicaverit ab anno vigesimo ætatis suæ, ex eo evinci videtur, quod mox post mortem Heli judex Israel constitutus fuerit. Atqui tunc erat adhuc juvenis: nam supra, cap. III, 1, vocatur adhuc puer. Unde, cap. XII, 2, dicit de se ipso: *Itaque conversatus coram vobis ab adolescentia mea, usque ad hanc diem*. Ex quo loco colligit Abulensis, ipsum judicasse ab adolescentia; nam revera agit de illis, quæ judicem concernunt, scilicet: *Si oppressi aliquem, si de manu cujusquam munus accepi*, etc., videlicet ad pervertendum judicium, sicuti dicitis facere filios meos.

R. quod Samuel non tantum 20 sed facile 35 annos potuerit habere, quando mortuus est Heli, et sic dum unxit Saülem, habuit 55 annos: nam 22 annis, ante unctionem Saülis, judicavit populum, ut patebit ex quæst. seq. Jam autem cum multi homines in tali ætate soleant senescere, non mirum est quod populus ipsi dixerit: *Ecce tu senisti*; quandoquidem Samuel in multis laboribus vitam suam transegisset.

Nec obstat quod, cap. III, 1, Samuel vocetur puer, item quod ipsemet de se dicat: *Conversatus coram vobis ab adolescentia mea*: nam in illis locis agitur de tempore judicaturam ejus præcedente; siquidem in primo agitur de tempore, quo ministrabat Domino coram Heli: in secundo vero agitur de illo, quo cooperat Israelitis innotescere tanquam propheta. Etenim quod et tunc coram ipsis conversatus sit, erui videtur ex cap. III, 20 et 21. Dicendum itaque, quod licet Samuel loco citato agat de tempore suæ judicaturæ, tamen etiam simul comprehendat tempus istud, quo ante judicaturam inter Israelitas conversatus fuit tanquam propheta.

Obj. III. Saül reprobatus est anno secundo regni sui completo: nam, ut nos contendimus, duobus annis regnavit persistens adhuc in morum innocentia, etc. Atqui si adhuc 16 annis post regnasset, supplicium ejus fuisset nimis diu dilatatum; ergo, etc.

R. Neg. min., quia non erat ipsius supplicium statim mori, sed regnum post ejus mortem transferendum ad Davidem.

Obj. IV. Quidni dicatur cum Rabano, quod in præfato textu nomen Saül ponatur in dativo, adeoque sensus sit: Saüli, cum regnare cœpisset, erat filius unius anni, scilicet Isboseth, qui duobus annis regnavit super Israel, ut dicitur II Reg. II, 10.

R. Præterquam quod ista expositio non tantum repugnet Paraphrasi chaldaicæ, sed etiam textui hebraico, in quo, teste Estio, Saül est nominativi casus, etiam nimis violenta est. Nam quod hic dicitur de regimine, referendum esse ad Saülem, patet ex antecedentibus et consequentibus, quæ omnia ad Saülem spectant, non ad Isboseth. Præterea si primum tantummodo annum ageret Isboseth, dum Saül regnare cœpit, in morte patris tantummodo fuisset 19 annorum, cum Saül non nisi 48 annis regnaverit; et

tamen II Reg. II, 10, dicitur: *Quadragesima annorum erat Isboseth cum regnare cœpisset*.

Obj. V. Saltem non videtur negandum, quin præmemoratus textus commode explicari possit hoc modo: *Filius unius anni erat Saül*, id est, uno anno jam rex fuerat: *cum regnare cœpisset*, hoc est, dum regnum ejus in Galgalis innovatum fuit, supra cap. XI, 14 et 15. *Duobus autem annis regnavit*, scilicet sine regia pompa: quibus transactis, cœpit deligere exercitum, parare milites, et præsidio se tueri, ut dicitur hoc cap. §. 2. Sic II Reg. II Isboseth super Israel regnasse dicitur *duobus annis*, cum revera tamen in toto regnaverit annis septem quibus David regnavit in Hebron super solam tribum Juda.

Vel denique duo isti anni intelligi possunt de regno legitimo: nam inuncto in regem Davide, Saül factus inobediens regnandi jure excidit.

R. Neg. assumpt. ac dico, primam explicationem apparere contortam, quia nusquam juniores reges ante plenam in regno confirmationem filii appellantur, et maxime unius anni. Deinde tunc etiam duobus annis sequentibus filius (et quidem duorum vel trium annorum) appellari potuisset: cum non nisi anno quarto in ista sententia cum regali pompa, electis scilicet militibus, corporisque sui custodibus, regnare inceperit.

Nec est paritas de Isboseth: cum enim mortuo Saüle, de David II Reg. II, 40 et 41, dicitur: *Sola autem domus Juda sequebatur David*. Et fuit numerus dierum, quos commoratus est David, imperans in Hebron super domum Juda, septem annorum et sex mensium; cumque nullus alius toto isto tempore imperium gesserit super Israel: manifestum evadit, quod etiam totidem annis, absolute loquendo, regnaverit Isboseth: adeoque dum *duobus annis* regnasse dicitur, mirum non est, quod dicatur exprimi tempus tantummodo regni, circa quod *facta est longa concertatio inter domum Saül, et inter domum David*, II Reg. III, 1.

Porro concertatio illa initium cœpit tantummodo circa annum tertium a morte Saülis: quia interea vel insolenti Philistinorum victoria, vel aliunde impediti, inter se Israelitæ concertationes non habuerant; ac consequenter duobus annis regnaverat Isboseth, antequam illa inchoaretur concertatio, quæ ad annos quinque ut minimum perduravit.

Alteram autem explicatio vel coincidit cum nostra, quæ asserit Saülem regnasse duobus annis juxta legitimam Dei præcepta, seu in primæva cordis innocentia; vel contraria est apprehensioni Davidis, qui ipsum II Reg. II, 5, agnoscit dominum virorum Jabes Galaad, imo et totius fere populi, qui filium ejus Isboseth ut legitimum suum regem admisit.

Nec refert, quod jam pridem in regem esset inunctus David: quia inde non sequitur, quod ipso facto, sed tantum quod aliquando esset de jure regnaturus. Simile habemus in promissione facta Jacob Gen. XXIV, item Jeroboamo III Reg. XI, etc.

Inst. Cap. XV, 28, dicit Samuel ad Saülem: *Scidit*